

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 23

Fylke: N. Trøndelag

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Nordli

Emne: Bordskikk til hverdags

Bygdelag: Lierne.

Oppskr. av: Roland Aagård

Gard: Skogli

(adresse): Nordli

G.nr. 8 Br.nr. 6

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1.

Ja.

2.

Ja.

3.

Alle spiser sammen.

4.

Hele huslyden spiser samme mat.

5.

Ja.

6.

Ved høytider o.l. spiser man i stuen, men ingen forskjell på tjenere og husbondsfolk.

7.

Ingen særlig regel.

8.

Helt forskjellig.

9.

Ukjendt.

10.

Ingen særlig hædersplass.

11.

Vasking av henderne før måltidet var vel ikke brukelig, undtatt når de var riktig belagt med jord eller lignende. Å ta av lua under måltidet har vært skikk så lenge tradisjonen kan fortelle.

12.

Graut og tykkmelk o.l. spiste man av samme fat. En kan si at der ble mer slutt hermed etter århundreskiftet. En hadde som regel hver sin melkekopp, som først var laget av tre, (melkekopp) senere av vanlig krustøy (komm) De kunde både dyppe skeia med graut i melka og delvis en ske med graut og så en ske melk. No kan der både drikkes av koppen og der kan bli slått melk i grauttallerkenen. Ja der kan muligen skyldes kaffen at hver fikk drikkekopp.

13.

Grauten ble satt på bordet i en trebølle senere i et fat av krustøy. Forskjell ved servering kan variere etter forliggende forhold.

14.

Det var almindelig å lage 'båttå' på en slik måte. Det kunde være ost, sild o.l. og båttån fikk så navn etter innholdet. Ostbåttå o.s.v. De kunde lages til de forskjellige måltider. D.v.s. de ble laget av den som spiste.

15.

Ja.

16. Begynner vel å bli litt 'umoderne' no da.

17. I 1820 årene har en greie på at gaffel var lite ibruk. Har netopp hørt fortalt at min morfar da han holdt bryllupp for annen gang, satt med gaffelen i hånden ved brylluppsbodet, mens fingrene besørget gaffelens gjøremål. Ingen kan no huske at gaffel ikke fandtes.

18. Jo, tollekniven var god å ty til når det gjaldt et stykke gjenstridig skinke e.l. som den vanlige bordkniv var for sløv til å bite ordentlig på. Skam å si, det hender at jeg den dag i dag i slike tilfeller ser det som den beste utvei å trekke blankt.--

Kvinnene fikk lov å greie seg med bordkniven.

19. Det forekom ofte at hver hadde sin egen skje. Vistnok av den grund at skjeene skulde lages av vedkommende selv. At kvinnene fikk tilstrekkelig med skjeer av sine beundrere faller vel av seg selv. Vask av skjeene kan en kanskje si begynte sånn i 50 årene. De ble laget av tre eller horn.

20. Kopper av stentøy eller krustøy var var nok kjendt fra førstningen av forrige århundrede. Før var det trekopper eller boller. Når de dype talerkener kom i bruk ble det mer slutt med å spise av samme fat. Men et felles fat på bordet hvorfra hver enkelt forsyner seg på sin egen taler-ken.

21. Til hverdags ble ikke benyttet bordduk. Men til høytid ble der brukt duk av lin, som var dyrket og arbeidet i bygda. Tidspunkt ukjent, men sikkert fra bygdens første bosetning etter svartedauen. Senere er der jo blitt almindelig med voksduk som ligger på bordet til stadighet.

22. Alle dele forekommer.

23. I eldre tider var slik 'rasjonering' av mer verdifuld mat nok så almindelig. Slik deling kaldtes 'å deil'.

24. Kunde gjelde al mat som der var heller smått med.

25. Porsjonene ble vel helst laget i forhold til behovet.

26. Helt avhengig av vedk. personlige egenskaper til å greie seg selv. Hjelp fikk de av hvem som helst uten noen bestemt regel.

27. Ja.

28. Det var vanlig at de små barn lærte en bordbønn og leste ved bordet. No muligens mer sjeldent. Helt borte er vel skikken ikke enda, men blir vel mer sjelden, etter som barna mer og mer skal 'Utvikle seg fritt-?'

29. Ingen regel.

30. Ingen regel.

31. Var meget upassende.

32. Ingen regel.

33. Ja tildels. Ingen bestemt adresse.

34. 'Velsign spis!'

35. Ingen regel.

36. Ja, hvis en finner at det er lenge siden han har hatt mat. Lang reise f.eks.

37. Forskjellig.

38. Ja før. No mer sjeldent.

39.
Forskjellig.

40.
Intet til hinder for det.

41.
Forskjellig.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

4941

3

2
4